

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
VARIACIÓ I SOCIOLINGÜÍSTICA

Coordinació: SUILS SUBIRA, JORDI

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	VARIACIÓ I SOCIOLINGÜÍSTICA			
Codi	101451			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Llengües Aplicades i Traducció i Grau en Filologia Catalana i Estudis Occitans	1	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
	Grau en Filologia Catalana i Estudis Occitans	1	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	SUILS SUBIRA, JORDI			
Departament/s	FILOLOGIA CATALANA I COMUNICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	60 Hores Presencials 90 Hores No Presencials			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Distribució de crèdits	3 crèdits de continguts teòrics, aproximadament 3 crèdits de casos pràctics, aproximadament			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
SUILS SUBIRA, JORDI	jordi.suils@udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

La llengua com a fenomen social, interaccions entre llengua i societat. Estudi dels aspectes lingüístics de les comunitats: actituds sociolingüístiques dels parlants, relacions entre llengües i planificació lingüística.

L'objectiu de l'assignatura és aportar una panoràmica general de les relacions entre el llenguatge i les societats humanes, abordant tota la diversitat i la variació consubstancials als usos lingüístics.

A l'assignatura s'enfocarà tant l'origen de les nostres categories sociolingüístiques com la seva pertinència en el context de la investigació actual.

Aquesta assignatura utilitzarà material digital com a suport per a la seva impartició.

Objectius acadèmics de l'assignatura

O1 Reflexionar sobre les relacions entre llenguatge i societat, des del punt de vista de l'ús lingüístic i la percepció dels parlants.

O2 Adquirir els conceptes bàsics per a la comprensió de les relacions entre llengua i societat, fent servir la terminologia adequada sobre la diversitat i la variació lingüístiques.

O3 Realitzar anàlisis i comentaris sociolingüístics amb una perspectiva històric-comparativa.

O4 Analitzar els usos lingüístics de l'anglès, el català o el castellà, des del punt de vista de la sociolingüística.

O5 Analitzar críticament l'ús social i les condicions sociolingüístiques explícites i implícites sobre l'ús de l'anglès, el català o el castellà.

Competències

CB1 Posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

CG6 Implantar la capacitat d'aprenentatge autònom.

CG10 Implementar el coneixement i la capacitat d'ús de les TIC en relació amb el corresponent àmbit d'estudi.

CG12 Utilitzar adequadament la terminologia i les tècniques pròpies de l'àmbit disciplinari o professional.

CE1 Caracteritzar coneixements bàsics del pensament lingüístic, amb la capacitat de discriminar de manera crítica entre les diferents teories per aplicar-les a l'estudi científic de la llengua.

CT3 Adquirir capacitació en l'ús de les noves tecnologies i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

CT4 Adquirir coneixements bàsics d'emprenedoria i dels entorns professionals.

CT5 Adquirir nocions essencials del pensament científic.

Continguts fonamentals de l'assignatura

PANORÀMICA GENERAL DE LA SOCIOLINGÜÍSTICA

Antecedents

Llengua i societat

Psicologia i ideologia

Estructura i ús

MACROSOCIOLOGIA DE LA LLENGUA

Diversitat i variació

Variables socials

Àmbits d'ús

Conflicte lingüístic

ANTROPOLOGIA LINGÜÍSTICA

Etnografia de la comunicació

Competència comunicativa

Fets de parla

LLENGUA I PODER

Capital lingüístic

Normes socials i habitus

Ideologies

Anàlisi del discurs sobre les llengües

MANTENIMENT I SUBSTITUCIÓ

Fases i processos de la reproducció i la substitució

Tipus de poblacions

Interpretacions dels fenòmens

MULTILINGÜISME I CONTACTE DE LLENGÜES

Canvi induït pel contacte

Interferència lingüística: descripció i anàlisi

Alternança de codis

Fenòmens de contacte

Contacte i evolució lingüística

Pidgins i criolls

Eixos metodològics de l'assignatura

Presencial, 60 hores:

Lliçons magistrals

Comunicació (exposicions orals, audiovisuals...)

Conferències

No presencial, 90 hores:

Treball autònom

Anàlisi i reflexió

Tractament de la informació (lectura, localització, selecció...)

Treballs i pràctiques individuals treball cooperatiu

Tutories individuals i col·lectives de suport a l'alumnat (on-line)

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Setmana 1:

Presentem la matèria, esmentem els antecedents de l'interès per la diversitat lingüística. Situem la lingüística i la sociolingüística

Les llengües com a patrimoni de la humanitat

La responsabilitat dels lingüistes

Comentaris a Sapir. Un referent

Setmana 2:

Llengua i cultura.

El retorn de les visions relativistes.

Llengua i control social.

A propòsit de la categoria gènere: comentem el vídeo.

Setmana 3:

Comentem les idees clau de Bastardas; els tres vèrtexs (socio, linguo, psico)

Setmana 4:

Enfocament sociò: La sociolingüística a partir de la consciència de crisi: concepte de diglòssia; Ferguson; Fishman.

Concepte de substitució ling i reversió de la substitució.

Dorian i el concepte d'obsolescència lingüística.

Haugen i l'ecologia de la llengua

Setmana 5:

Concepte de planificació lingüística i distinció entre planificació de l'estatus i planificació del corpus, a partir de Haugen.

Kloss i la distinció entre abstand- i ausbau-.

Les dimensions lingüística i política: l'exemple moldau.

Setmana 6:

Enfocament psico: actituds, ideologies i identitats lingüístiques.

Comentem la idea d'ideologia diglòssica.

El dret lingüístic i la diversitat d'interaccions entre poder institucional i llengües: és possible canviar l'estat de coses?

Setmana 7:

Enfocament linguo: Labov i la variació, comentem Martha's Vineyard.

Variacionisme: tipus de societats i idea d'estratificació; variables dependents i variables independents.

Setmana 8:

Les variables socials. Exemple: ètnia com a variable central + classe, gènere, religió, xarxa...

El gènere com a variable.

Setmana 9:

La territorialitat com a variable:

Gallec, asturià i aragonès com a exemples: entre ausbau i abstand.

Els estats. Els components de la geografia i les fronteres:

Component geolectal

Component sociolingüístic

Component administratiu delimitatiu (pertinença) i organitzatiu intern (repartiment de poders)

Setmana 10:

La construcció ordenadora de la gramàtica i de la llengua d'estat: la voluntat d'ordenació i el procés de minorització (Europa capitalista, Il·lustració, diccionari, patois).

A partir del cas occità: comentem la definició francesa de patois.

Gregoire com a cas explícit.

La construcció de les oposicions natura-cultura, perifèria-centre, etc.

Setmana 11:

Complexitats de la diglòssia; la idea d'ètnia com a eufemisme de la minorització

Setmana 12:

La compartimentalització dels usos, identificació dels espais comunicatius.

Setmana 13:

Bourdieu i el capital lingüístic.

Setmana 14:

Sociolingüística bakhtiniana.

L'anàlisi en escala i els cronotops.

Setmana 15:

El cas aranès com a síntesi, amb atenció especial a l'escola.

Sistema d'avaluació

Informes parcials. 30%

Informe final. 30%

Resolució de problemes en aula. 30%

Assistència a classes i tutories, i participació. 10%

L'alumnat que combini els estudis amb una feina, a temps complet o a temps parcial, els horaris de la qual coincideixin amb els de les classes, té dret a demanar avaluació alternativa en un termini de 5 dies des del començament del semestre. Per a més informació, envieu un correu electrònic a academic@lletres.udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria de la Facultat de Lletres.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia general

Aracil, LL. V. (1982): *Lo bilinguisme coma mite*, Tolosa de Llenguadoc, Institut d'Estudis Occitans.

Boix, E. & F. X. Vila (1998): *Sociolingüística de la llengua catalana*, Barcelona, Ariel.

Holmes, J. (2008): *An introduction to sociolinguistics*, London, Longman.

López Morales, H. (2004): *Sociolingüística*, Madrid, Gredos.

Meyerhoff, M. (2006): *Introducing sociolinguistics*, Oxford, Routledge.

Viana, A. (1995): *Aspectes del pensament sociolingüístic europeu*, Barcelona, Barcanova.

Bibliografia específica

Aracil, LL. V. (1983): *Dir la realitat*, Barcelona, Països Catalans.

Joseph, J. E. (1987): *Eloquence and Power*, Londres, Pinter.

Meillet, A. (1928): *Les langues dans l'Europe nouvelle*, París, Payot.

Levi-Strauss, C. (1969): *Raça i història*, Barcelona, Edicions 62

Arens, H. (1976): *La lingüística. Sus textos y su evolución desde la antigüedad hasta nuestros días*, Madrid, Gredos.

Cohen, M. (1968): *La escritura y la psicología de los pueblos*, México, Siglo XXI.

Goody, J. (1985): *La domesticación del pensamiento salvaje*, Madrid, Akal.

(1990): *La lógica de la escritura y la organización de la sociedad*, Madrid, Alianza.

Benveniste, É. (1987): *Problemas de lingüística general*, México, Siglo XXI.

Picq, P., L. Sagart et al. (2009): *La història més bonica del llenguatge*, Barcelona, 1984.

Pinker, S. (1995): *El instinto del lenguaje*, Madrid, Alianza.

Burke, P. (1996): *Hablar y callar*, Barcelona, Gedisa.

Goffman, E. (1986): *Frame analysis*, Boston, NUP.

Tannen, D. (1989): *Talking voices*, Cambridge, CUP.

Droixhe, D. (1978): *La linguistique et l'appel a l'histoire*, Ginebra, Droz.

Jespersen, O. (1925): *La llengua en la humanitat, la nació i l'individu*, Barcelona, Edicions 62.

Junyent, C. (1992): *Vida i mort de les llengües*, Barcelona, Empúries.

Varvaro, A. (1978): *La lingua e la società*, Nàpols, Guida.

Balibar, R. & D. Laporte (1976): *Burguesía y lengua nacional*, Barcelona, Avance.

Kohn, H. (1949): *Historia del nacionalismo*, México, FCE.

Lamuela, X. (1987): *Català, occità, friulà*, Barcelona, Quaderns Crema.

Vendryes, J. (1921): *Le langage*, Paris, Albin Michel.

Webs d'interès:

<http://www.ethnologue.com/>

<http://www.linguamon.cat/>

http://www.coe.int/T/DG4/Linguistic/Default_fr.asp